

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Vorwort des Herausgebers

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

LECTORI BENEVOLO

S. D.

PETRUS BURMANNUS

SECUNDUS.

Inter insignes eruditione & ingenio Viros, qui Aristophanem, scenae Atticae principem, emendandum aut illustrandum susceperunt, neminem hactenus repertum fuisse, qui singulas & omnes ex antiquitatis naufragio nobis superstites ejus Comoedias perpetuis animadversionibus suis aut notis exposuerunt, mirari certe licet. Quae enim Caroli Girardi in Plutum, & Sept. Florentis Christiani in Vespas, Pacem, & Lyfistratam, in Genevensi Aemilii Porti editione habentur, quaeque iis in novissima & splendida Lud. Kusteri *ἐκδόσει* accesserunt If. Casauboni ad Equites, Tanaquilli Fabri ad Ecclesiazusas, tum Ez. Spanhemii ad tres priores, & Rich. Bentleji ad Plutum & Ranas notae, non exiguam quidem Comico nostro illustrando contulerunt lucem, quibus & ipse Kusterus suas etiam inseruit observationes, auctore doctissimo perquam dignas, non tamen in omnes poëtae fabulas; nam & Vespas & Pacem intactas reliquit. Idem de Interpretibus quoque dicendum est; nam sive Nicodemi Frischlini aut Florentis Christiani metricas, vel Tanaquilli Fabri aliorumque prosaicas versiones spectemus, illae propter obscuritatem parum probatae fuerunt, hae tantum tres nobis Comoedias Latino idiomate redditae exhibuerunt: solius quidem Andreae Divi Justinopolitani prosaicam singularum undecim Comoediarum interpretationem Veneti olim dederant, sed quam partim barbaram & nugacem, partim vitii innumerabilibus ubique scatentem, merito ut indignam rejecerunt viri eruditi, cujus in ulla deinceps editione aliqua haberetur ratio.

*

Quum

Quum igitur felici fortuna e latibulis suis excitatus in manus meas pervenisset ineditus hic viri eruditissimi & Graecarum literarum peritissimi Stephani Bergleri, Transilvani Coronensis, in omnes Aristophanis Comoedias Commentarius, tum concinna ejus & ceteris elegantior octo fabularum versio Latina, qua Plutum, Nubes, Ranas, Equites, Acharnenses, Vespas, Pacem, & Lystratam optime interpretatus est, reliquas enim tres, Ecclesiazusas a Tanaquillo Fabro, Aves a Celeb. Tib. Hemsterhusio, in hac editione ad incudem revocatas, & Thesmophoriazusas a Ludolpho Kustero ita versas existimavit, ut Fabri tolerabilem, ceteras vero optimas aut novae interpretationis non indigas censuerit; nolui ego thesaurum hunc inventum ac meo aere mihi comparatum intra privatos parietes premere, & propriis scriniorum pluteis condere, sed publicis Musarum Graecarum commodis largiri, novamque Comici venustissimi editionem quanta potui diligentia accurate castigatam post Kusterianam in lucem emittere, cujus vestigia quidem sequi, sed plurima contextui aliter a Berglero emendata restituere, e re visum fuit. Cautum tamen sedulo est, ne optima & suis meritis laudatissima editio per me aliquid detrimenti caperet, unde Scholia vetusta, Aldina & Musuriana vulgo dicta, a quibus diversa sunt, quae inedita laudat Lindenbr. ad Terent. Phorm. Act. IV. 4. p. 617. ut & recentiora Biseti ac Bourdini, omittenda, neque virorum doctorum notas ab egregio editore Auctori ipsi adjunctas, denuo cum vulgari Variorum titulo Berglerianis inferendas existimavi, ut editioni Kusterianae integra & inlibata constaret dos, posthabito etiam Indice, quem addere constituerat Berglerus, ut in fine Praefationis monet, qui editionem suam ex Lipsiensis Bibliopolae Thomae Fritschii officina, quantum ex primo ejus specimine typographico mihi patuit, forma, quam vocant, octava describendam auspicatus fuerat, sine ullis Scholiis Graecis, sed nova octo Comoediarum versione e latere adposita (plerarumque enim Comoediarum interpretationes valde inlepidas esse queritur in notis ad Alciphron. Lib. II. Epist. 4. p. 263.) & subjunctis notis brevioribus, in secundum forte volumen conjiciendis, non tantum ad palatum virorum doctorum, sed etiam ad tyronum studia & captum facientibus, textumque auctoris rite intelligendum adcommodatis: nam quum Kusteriana sumptibus ejusdem Fritschii excusa majoris esset pretii, quam ut ab omnibus Graecarum elegantiarum studiosis comparari posset, idem Typographus laudabili ad literas promovendas studio ductus minoris formae editionem opera & labore Bergleri exornatam publico eruditi orbis theatro sistere cogitaverat, ut patet ex Actis Lipsiens. mens. Mart. ann. 1710. pag. 97 — ad p. 111. ubi Kusterianae operosa satis fit recensio, quam a Ber-

Berglero ipso conscriptam non dubiis argumentis suspicari licet, & hanc a nostro paratam editionem in ultimis Praefationis suae verbis innuit Kusterus, licet paullo obscurius, neque expresso Bergleri nomine; quem ab eodem indicari opinor in notis ad Suidam voce *λαίμα* pag. 420. per *virum illum doctum*, quem in emendando & inlustrando Aristophane, tunc cum ista scribebat, hoc est anno 1704. occupatum esse dicit; sed quem Fabricius in Biblioth. Graec. Vol. I. pag. 721. consilium illud deinde abjecisse narrat, quum Kusterus ipse spartam hanc ornandam in se suscepisset. Et haec quidem praecipua differendae & in aliud tempus rejiciendae curae Aristophani inpendendae Berglero fuit causa, quemadmodum Herodoti novam editionem adornanti moras iniecit expectatio editionis Gronovianae sub idem tempus in Belgio proditurae, ut indicare videtur in praefatione ante Alciphronis Epistolas his verbis: *Sed Aristophanes mihi tradebatur, cum notis meis curandus, & nova versione mea plerarumque Comoediarum; quae omnia inprimentur, ubi e re visum fuerit: quo labore absoluto Herodotum sumpsimus, cui emendando & adnotationibus meis illustrando postea vacavi. Sed cum remora injiceretur expectatione novae editionis ex Belgio, ad Alciphronem rursus redii.* Hinc toties utriusque operis spem fecit in notis ad eundem Epistolographum Eroticum, in quibus passim lectorem remittit ad observationes suas in Herodotum & Aristophanem. vide pag. 117. 206. 207. 214. 232. 233. 238. 239. 253. 255. 258. 322. 336. 353. 373. 383. 419. 427. & forte alibi. Haec & plura, quae meditabatur, dum in vivis esset, & Lipsiae moraretur Berglerus, quo minus ipse in lucem produderit, obstitit non tantum laurea ab aliis praerepta, sed & moram injecerunt similitates, quae inter illum & Bibliopolam Lipsiensem Thomam Fritschium exortae, sed deinde tamen compositae fuerunt, ut patet ex Epistola Bayeri in Thesaur. Epist. laCroziano Vol. I. pag. 30. Forte & operae Actis Lipsiensibus collatae nonnihil eum ab incepto avocarunt: sed praecipue, ni fallor, cogitationes has dein turbarunt sedes nunc mutatae, nunc alio translatae, abitus in Valachiam, & denique profectio Constantinopolitana ad ipsos Turcas, ubi & religionem Christianam ejurasse & Mahomedanae se emancipasse, fama fuit. Ita saltem de Berglero scribit Christoph. Wollius in notis ad S. Clarkii Dissert. de Verb. Med. pag. 240. & 241. *Est hic Stephanus Berglerus Transsilvanus, Hermanstadiensis, qui Homeri editionem Barnesianam erudite recensuit, atque in Acta nostra Latina retulit. Vivebat eo tempore vir hic Graece doctissimus in hac Academia (Lipsiensi) deque Graecis literis egregie merebatur. Ego ipse cognovi hominem, in Graecis quidem literis praecipuum, at*

moribus inpolitum, atque ex ejus usu, quum hanc linguam in hac Aca-
 demia colerem, non parum profeci. Post aliquot annos hinc Hamburgum
 ad Fabricium, deinde Amstelodamum ad Kusterum ivit. Hinc vero Lipsiam
 rediens Graecos quosdam auctores, (Aristophanem nempe & Herodotum)
 Tb. Fritschii sumtu, praelo paravit, qui & Seren. Principis Valachi-
 ensis Alex. Maurocordati τ & εὐ τ καὶ ἡρότων βιβλίον Latine ipsi ver-
 tendum dedit, an. 1722. formis hic descriptum. Pro quo labore quum
 Princeps valde liberalis eximium ei pretium solvisset, consilium tandem
 Cl. Berglerus capiebat in Valachiam ad ipsum proficiscendi, commodam
 ibi plures hujusmodi libros convertendi nactus occasionem. Hoc autem
 in vivis non amplius reperto, Constantinopolim se contulit, ac, si famae
 tunc emananti credendum, Mohammedicam adscivit religionem. Quae
 verba eo libentius adscripsi, quia brevem nobis scriptorum & factorum
 Bergleri suppeditant notitiam. Optandum certe fuisset, ut in statione
 commoda & literata apud Lipsienses vitae curriculum absolvisset, & la-
 bores eruditos ad posteritatem ipse transmisisset Berglerus, quem Grae-
 carum elegantiarum peritissimum exactorem fuisse uno ore testantur viri
 docti, & quae reliquit scripta, abunde demonstrant. Merito igitur Bergle-
 rum virum Graecae linguae callentissimum commendat G. Arnaldus Con-
 ject. Variar. cap. xxx. & Cl. Trillerus in Observ. Critic. cap. xiv. Berglerum
 vocat virum, si intimam Graecarum deliciarum peritiam & acutam in de-
 tegendis locis corruptis & emendandis depravatis sagacitatem spectes, cum
 paucissimis hodie comparandum, nulli vero plane postponendum. Neque
 parum ad ejus honorem facit, quod scribit Christ. Sigism. Liebius in
 Thesaur. Epist. laCroziano Tom. I. pag. 242. ubi narrat Berglerum
 praefuisse corrigendae editioni Sexti Empirici Fabricianae, & miris mo-
 dis extulisse notitiam Graeci sermonis exactam, quam in vertendo vel
 inlustrando eo auctore clarissimus editor prodidit, laudesque illas eo ma-
 jorem mereri auctoritatem, utpote profectas a Viro, qui unus omnium
 inter Lipsienses optime ea de re judicium ferre poterat. Sed ingenium
 hominis difficilius & morosius, moresque inpolitos obstitisse opinor, quo
 minus & literatorum suae aetatis amorem & fortunae prosperioris be-
 nignitatem sibi confirmaverit, ad quae concilianda & stabilienda certe
 non sufficiebat, hominem Graecum esse. Ita enim Joh. Christoph. Wolfius
 eum nobis describit in Epistola ejusdem Thesauri laCroziani Tom. II.
 pag. 81. Berglerum Graecum hominem dixeram ob Graecae linguae stu-
 dium, cui ita se totum inpendit, ut reliquarum artium, earum in pri-
 mis, quae animum emendant, oblitus videatur. & pag. 83. Hominem
 Graecum non Graecam sed Punicam fidem Atticae tuae opposuisse mi-
 rarer magis, nisi idem mihi ita cognitus esset, ut pro homine tantum
 Grae-

Graeco, nec ullo alio disciplinae genere exulto habendus videatur. Alio enim sensu Berglerum hominem Graecum, natione nempe, perperam vocat Menckenius in vita Politiani pag. 158. sed Graecum hominem dixerat Wolfius, ut ipse interpretatur, pro sola tantum Graecarum literarum peritia, non autem comitate ac morum elegantia amabilem & commendandum. Talem Graecum hominem, sed Dis hominibusque magis invisum, nostro tempore novimus Joh. Corn. Pavonidem, nulla alia arte aut doctrinae cultu insignem, quam quod Graecus esset Grammaticus, ingenii truculenti, asperi, & ferocis, qui Bellerophontis instar ipse suum cor edens, neque ulla honoratorum, doctorum, aut elegantium hominum consuetudine ac commercio usus, id unice in omni egit vita, ut Graecos nonnullos auctores conmacularet jejunis & sterilibus, sed succo tamen atrae loriginis ubique adpersis notulis, quibus principes in literis humanioribus viros, etiam ob levissimos errores, capitali semper sententia ad furcas aut corvos tam inpotenti tyrannide damnavit, ut si huic homini Graeco regni alicujus sceptrum, ac jus vitae & necis obtigissent, inhumano Bulsiride saevior quotidie multas insignes animas ad Orcum detrulisset. Non tamen cum isto Cyclope comparandus ullo modo est Berglerus, qui licet moribus minus politus nonnullos forte a se alienaverit, in scriptis tamen suis, eleganti eruditione refertis, ubique viris doctis meritum, ut par est, tribuit honorem, etiam si ab illis in contraria discedat. Testes sint Alciphronis Epistolae, quas non modico ineditarum numero auctas, & optimis notis illustratas edidit an. 1715. in quas licet censuras aliquot, & saepe justas, dederit ibidem Wolfius pag. 83. & 85. dignis tamen elogiis editionem hanc exornarunt docti Actorum Lipsiensium collectores mens. Maj. ejusd. anni pag. 218 — 222. ubi speciminibus eruditionis Berglerianae ex hac nova Alciphronis editione exhibitis eximia quaevis non inmerito augurantur, quae in Aristophane & Herodoto emendando & adnotationibus illustrando praestare valeret, caeque omnia jam tunc perfecta & absoluta fuisse scribunt. Modestiores sane & sobriae magis sunt Bergleri in Alciphronem emendationes vel conjecturae illis, quas in Specimine emendationum ad Alciphronem Tomo XI. Hist. Crit. Reip. Liter. pag. 141. ad 151. inseruit Cl. Joh. Henr. Majus, Linguae Graecae Professor Giessensis, novam ejus editionem promittens, quas nimium audaces, minusque feliciter excogitatas, & infelicius adhuc probatas merito Wolfius judicavit in alia ad laCrozum Epistola pag. 111. ejusd. Volum. certe illis neminem dubito longe praepositurum esse notas, quas Georgius Arnaldus, literis elegantioribus nimis in matura morte praereptus, inseruit Observationibus Miscellan. Vol. IV. Tom. III. pag. 445 — 453.

Vol. V. Tom. I. p. 55—63. & Tom. II. p. 273—296. Quae autem de Bergleri recensione editionis Homeri Barnesianae commemorat Wollius, spectant ea, quae auctorem agnoscunt in Actis Lipsiensibus mens. Januar. 1712. pag. 1—7. Febr. pag. 54—62. & Jul. pag. 308—318. ubi in sequentibus subjunxit vindicias editionis suae Homericæ Wetstenianæ, minori forma castigatissime excusæ an. 1707. quam a Joh. Henr. Lederlino inchoatam, sed illo ad Professionis Argentoratensis cathedram mox evocato, continuavit & absolvit, interpretationemque singulis fere versibus emendavit Berglerus, cum in Belgio versaretur: hae Actis Lipsiensibus insertae observationes si curate expendantur cum optimis praefationibus ab eodem praefixis utrique Volumini editionis istius Homericæ minoris, virum produnt in hac studiorum parte consummatum. Postquam vero patria relicta Lipsiam se contulisset, ut propter curtam supellectilem insigni typographo Th. Fritschio in emendandis optimorum librorum, qui in officina ejus excudebantur, vitiis typographicis operam daret, non diu post acceptis ab eo literis commendatitiis, inde Amstelodamum emigravit, ubi non tantum editionem hanc Homericam minorem, in gratiam luculenti typographi Henr. Wetstenii, sed & splendidam Pollucis Onomastici editionem corrigendam, & Indicibus locupletandam curavit. In hac urbe Berglerum hospitio excepit mercator Graecus, Mercurium ἐμπολαῖον & ἐναγώνιον feliciter colens, Andreas Nicolai Condicas, quem insigni elogio effert in Praef. ad Homeri Odyss. pag. 21. Hinc secessit Hamburgum, ubi Cel. Joh. Alb. Fabricio in conficiendo ac digerendo immortalis Bibliothecae Graecae opere socius & adjutor exstitit; quo feliciter confecto Lipsiam ab eodem Fritschio repetitus, ut Aristophani typis mandando praeesset, magno studio & industria Graecis literis excolendis ibidem incubuit, & in illius Bibliopolae familia ac domo degens, diu sibi privatus vixit, plurimaeque ad rei literariae emolumenta, & adjuvanda eruditorum hominum studia in perscrutandis praesertim vetustis Graecorum monumentis vel praestitit vel meditatus fuit, ut docemur ex J. Conr. Zeltneri Centuria eruditor. in Typograph. Corrector. pag. 87—90. ubi inter alia memorat codicem MS. Homeri ejusque Scholiastae, industria Bergleri descriptum & emendatum, quem praelo mox committendum fore, operisque laudes praecipuas Berglero tribuendas scribit; eo enim adhuc vivente haec literis mandabat. Non dubito a Zeltnero indicari codicem Scholiastae Homericæ in Bibliotheca Paulina Lipsiensi exstantem, eundem, quem recenset Fellerus in Catalog. MSS. Bibl. Paulin. pag. 289. sed quem propter notarum seu literarum compendia lectu valde difficilem testatur Struvius in Notit. Rei Liter. cap. IV. §. 32. summa tamen dexteritate & peritia inde se expedit

Ber-

Berglerus, & Scholia ista, manu sua descripta ac diligenter castigata, luci publicae siltere destinaverat. vid. Act. Lips. 1712. mens. Jul. pag. 316. & Thesaur. Epist. laCrozian. Tom. I. pag. 64. ubi egregiam emendationem suam in Aristoph. Vesp. 129. 'Ο δ' ἀσπυγί' Κόροϊκος &c. pro κοροϊός, recte firmat loco Eustathii, in notis his omisso. Sunt qui credunt, codicis hujus Lipsiensis Scholia eadem esse ac illa, quae e codice Florentino P. Victorii a Joh. Caselio descripta & a Conr. Hornejo edita sunt, de quibus legi merentur, quae Graevius novae Homeri editioni eadem inferere cogitans scribit Heinio in Tom. IV. Syllog. Ep. XL. pag. 59. ita certe adfirmat Krausius ad Boecleri Bibliogr. Critic. pag. 847. Sed diversa esse egregie ostendit vir eruditissimus, sub Homerophili nomine latens, in Observ. Miscell. Vol. V. Tom. II. p. 154. & seqq. qui Caseliana contulit cum Lipsiensium Scholiorum codicis Bergleriani exemplo, Hornejana editione longe locupletiore, quod in ejus manus incidere, cujus aliud apographum ad Joh. Burch. Menckenium, inter Germanos, & Rich. Bentlejum, inter Anglos virum Celeberrimum, etiam pervenisse addit. Quid vero de hoc opere Bergleriano sperandum fuisset, indicat, quum non tantum codicis scripti σφάλματα, sed & Scholia item ipsum summa cura emendaverit, eumque cum Didymo & Eustathio frequenter contulerit, & quid ipsi cum iis commune aut peculiare, enotaverit Berglerus, simili instituto, quo in Scholiaste Homeri Vossiano quondam versatum fuisse Joh. Fred. Gronovium, patet ex illius Epistola ad N. Heinf. Tom. III. Syllog. pag. 421. 424. Sed prolixius & accuratius de tribus his Scholiastae Homericis codicibus, Florentino, Lipsiensi, & Vossiano, cujus apographum servo manu Jacobi Goyeri exaratum, egit Vir Celeberrimus, quem eruditionis & amicitiae nomine veneror ac diligo, Lud. Casp. Valckenarius in Dissert. de Scholiis in Homerum ineditis post Hectoris Ἀναίγειον, sive Iliad. Lib. XXII. cum Scholiis Porphyrii aliorumque anecdotis, ex luculento Bibliothecae Leidenfis MS. productis, quorum specimen e singulis Homeri libris, qui quidem in illo codice integri exstant, dederat in Animadv. ad Ammon. Lib. III. cap. 20. sub finem. Berglerum porro auctorem habent Censurae & Animadversiones in Herodotum Jac. Gronovii, editae in Actis Lipsiens. ad an. 1716. mens. Aug. pag. 201. 377—381. & Septembr. pag. 417—424. merito laudatae a Klefekero in Biblioth. Erud. praecoc. pag. 126. quas ne ab ingenio hominis in eodem stadio decurrentis livido profectas quis criminetur, cavebit satis judicium Cel. Wolfii de Herodoto Gronovii in Thesaur. Epist. laCroziano Tom. II. pag. 97. Ex Bergleri etiam calamo profluxisse censuram ad emendationes Bentleji, seu Phileleutheri Lipsien-

siensis, in Menandri & Philemonis fragmenta, quam exhibent eadem Acta Lipsiens. mens. Jan. 1711. pag. 30. & seqq. indicant ejusdem Wcl-fii verba in Epist. ad laCrozium eod. Vol. II. pag. 23. *Mentionem nuper fecisti illius, qui emendationes Cl. Bentleji in Menandri & Philemonis fragmenta censura notavit. Est is Stephanus Berglerus, quem superioribus annis Homerum in Belgio curasse nosti, nunc autem in Herodoto Lipsiae recensendo totus est.* Neque dubito plura in eorundem Actorum Lipsiensium Voluminibus a Berglero provenisse, quae facile deprehendere possunt illi, qui Viri ingenium & eruditionem propius perspectam habent. Notas praeterea conscripsisse ad Aeliani Epistolas indicat ad Aristoph. Nubes vs. 311. ubi quae de voce *αὐλόμενος* notat, docent Berglerum respexisse illā, quae in Epistolarum Graecanicarum editione, Cujacio perperam adtributa, leguntur inter Epistolas Aeliani nomine inscriptas pag. 419. *αὐλωμένη πρὸς με ἀράμενος μέσση, εἴτα ῥίψας εἰς τὸ κλινίδιον ἔχευε τῆς σπυδῆς.* Nonnullas Bergleri nostri adnotationes & conjecturas ad Moeridis Atticistam quum nactus essem, eas nuper editioni suae inseruit doctissimus Grammatici hujus editor Joh. Pierfonus, qui insigni hoc eruditionis specimine se dignissimum Valckenario praeceptore discipulum, & non nisi praeclara quaevis ab ipsius industria exspectanda esse probavit. Josephi etiam Genesii Historiam Byzantinam, libris quatuor Graece scriptam a Leone Armenio usque ad Basilium Macedonem, quam inter Codices MSS. Lipsiae adservari in eadem Bibliotheca Paulina patet ex Felleri Catalogo pag. 104. & Keysleri Itinerar. Tom. III. pag. 457. totam manu sua descripserat & in linguam Latinam verterat Berglerus, ut ex autographo ejus mihi constat, additis in margine notis brevioribus, ut ineditum suo tempore opus e tenebris vindicaret ipse, vel Joh. Burchardo Menckenio opitularetur, qui illud commentario a se inlustratum, adjectis aliis Constantinopolitanae historiae Scriptoribus, tamquam supplementum Corporis Byzantini luci publicae exponere destinaverat, ut scribit Bayerus in Thesaur. Epist. laCrozian. Tom. I. pag. 30. Eundem hunc Genesium ex unico illo membranaceo Lipsiensi codice descriptum inter Germanos quoque edere constituerant Joh. Andr. Bosius, B. Wagnerus, Georg. Schubartus, & Gotfr. Olearius, & cum Interpretatione Latina & notis Ludovici Neocori, sive Kusteri, Germanorum in Belgio nostro decus eximium Joh. Georg. Graevius, qui iteratam omnium Historiae Byzantinae Scriptorum editionem sumtibus Fr. Halmae curare constituerat, qua de re legi meretur Casim. Oudini Dissertatio Critica de adversa Josephi Genesii, Historiae Byzantinae Scriptoris, fortuna, in Hist. Critic. Reip. Liter. Tom. XV. pag. 191—208. Nunc vero tandem illud

Iud idem Genesii opus ex Menckenianis cimeliis in recentatae apud Venetos Byzantinorum Scriptorum editionis Volumine XXIII. principem obtinet locum : ubi quae subjunguntur Notae in Genesium a pag. 65— ad p. 86. sine ullius Auctoris nomine editae, ut & tota versio Latina, eique subjectae notae breviores, omnes auctorem habent Berglerum, ut ex ejus autographo mihi patuit, quod tamen lectorem admonitum oportebat, ne quis Menckenio aut novissimo editori adtribueret. vide Menckenii vitam, praefixam illius Dissertt. Academ. pag. 47. ubi in nota addita Fr. Otto Menckenius exprobrat typographo oscitantiam, quod patris sui amplissimam praefationem, qua & vitam Genesii & codicis MS. rationem enarraverat, praelo jam paratam expectare neglexerit, sed potius inornatum atque inutile opus extrudere prope-raverit : quibus adungere potuisset, pessime a typographo habitum fuisse Auctorem ipsum, & plurimis operarum mendis inquinatum, adeo ut operae pretium foret, eundem ad Bergleriani apographi fidem recognitum rursus evulgari. Denique a Bibliopola eodem Lipsiensi Thoma Fritschio, cui labores suos maxime locasse videtur Berglerus, Latine interpretandum quum accepisset Joh. Nic. Alexandri Fil. Maurocordati librum, biennio ante Graece tantum editum, *περί καθηκόντων*, seu de Officiis, eaque editio Celsissimo auctori, Valachensi Principi, ita placuisset, ut ingenti pretio Interpretem remuneraretur, statuit Berglerus in Valachiam migrare, vigiliis suas ei addicturus in aliis Nicolai Maurocordati & patris ejus Alexandri scriptis Graecis interpretandis, quorum amplam satis seriem enumerant Acta Lipsiens. mens. Jul. 1722. p. 332. Berglero autem Bukuresti in Valachia degenti debentur luci vindicata Eusebii Caesariensis *δείξανα* Demonstrationis Evangelicae, sive prooemium & tria priora capita in editionibus Operis illius Eusebiani antea desiderata, quae ex Bibliotheca Valachiensis Principis ab eo eruta edidit Cel. Fabricius ante librum de Scriptoribus, qui veritatem Relig. Christianae adseruerunt, Hamburg. 1725. ubi in praefatione singularem Bergleri hac in re benevolentiam laudat, & vide Reimari vitam Fabric. p. 170. Forte & plura Graecorum scriptorum monumenta ex insigni Principis ejusdem Bibliotheca, Graecis codicibus refertissima, e tenebris protraxisset Berglerus, verum illo per calamitates bellicas ab hostibus circumvento & capto, mox pace facta dignitatibus quidem suis restituto, sed non diu post extincto, orbatus Maecenate suo Berglerus, Constantinopolim se contulit, forte ut juventuti Graecae praesset in Phrontisterio seu Schola, quam non exiguo sumtu illic condiderat Alexander Maurocordatus. An vero Mahomedanam illic amplexus fuerit religionem, ut ex famae rumore creditum fuisse narrat Wollius,

diemque ibidem obierit supremum, incompertum habeo, ac proinde temere id adfirmare non ausim. Id certum, Musis Graecis earumque cultoribus praeclarius consulturum fuisse Berglerum, si liberalitate illa Principis Maurocordati, ceteroquin laudanda, inescatus, hamata aurearum compedum catena se in Valachiam elici non passus fuisset, sed in Germania vel Batavia substitisset, ut commentariis in Herodotum & Aristophanem adcuratius elucubrandis & cum orbe erudito communicandis ipse operam dedisset. Gratulandum tamen his industriae Berglerianae monumentis, & felicibus ingenii ejus foetibus, a parente suo derelictis & veluti expositis, tales contigisse adfertores, qui perniciem & interitum ab iis averterint, sed tamquam tristes naufragii tabulas in tutum delatas servaverint, usibusve publicis exposuerint. Et quoniam laboris Herodotei curam suo loco habiturus est vir summus & immortalibus in literas nostras meritis inclytus Petrus Wesselingius, quem unicum Sospitorem suum avide jam expectat Herodotus, par est ut de his in Aristophanem notis Berglerianis, novaque plurimarum Comoediarum versione, nunc tandem publici juris a me factis, & editionis hujus ratione nonnulla adjiciam.

Ut contextum poëtae quam emendatissimum castigaret, adhibuit vetustas editiones, Aldi Venetam omnium principem an. 1498. & Bernardi Juntae Florentinam 1515. diversam ab illa, quae decennio post apud heredes Juntae prodiit ab Antonio Fracino recognita; tum Venetam Joh. Farrei 1538. & Francofurtensem Petri Brubachii, an. 1544. e quibus Farreanam tanti fecit, ut passim in notis suis eam praedicet optimam ac codicis MS. instar habentem. Hujus tamen editionis nullam, quod miror, fieri mentionem videbis a Morhofio in Polyhist. Lib. VII. cap. 2. §. 8. neque a Menagio, in adcurato ceteroquin editionum Aristophanis indice, quem dedit in AntiBailletto Tom. II. 113. qui praeterea in eo errat, quod primam editionem Juntinam novem tantum Comoedias complecti, duas reliquas a Junta in dedicatione promissas non comparuisse dicat; quum eodem anno eademque typorum forma illas separatim excusas subjunxerit, Thesmophoriazusas nempe & Lystratam. Farreanam vero istam editionem Celeberrimus Hemsterhusius, tunc cum Comici nostri Plutum eruditis & elimatis animadversionibus inlustratam ederet, prae ceteris adhibere desideravit, *quam videlicet magni fieri, ut in praefatione ait, imprimisque a Stephano Berglero, optimo illo Graecarum elegantiarum judice, eo in pretio haberi acceperat, ut Lipsiensem Aristophanis editionem ad illud exemplar maxime conformandam destinaret.* Kusterianam tamen, multis licet aliter emendatis,

datis, se in sua editione secutum fuisse & repraesentasse, Praefationis initio testatur Berglerus. Sed opinionem ac spem Hemsterhusii minime inplevit editio ista Farreana, ex pretiosa Nobiliss. Matth. Roveri supellectile suppeditata; eam enim diligenter excussam ac comparatam deprehendit tam pressopede insistere vestigiis editionis Andr. Cratandri & Joh. Bebelii, quae Basileae (*Frankofurti* apud Menag. & Fabricium) 1532. prodiit, ut mendas typographicas vitiorum accessione cumulaverit. Majoris, ut opinor, emolumenti fuisset, si Berglerus diversorum codicum, Vaticanorum nempe, Arundelliani, Bodlejani, ac Vossiani lectiones varias, adscriptas marginibus exemplarium, quibus uti solebat Kusterus, sed quarum minimam partem in Aristophane recensendo adhibuit aut notis intexuit, a viro eruditissimo, adhuc vivente, aut post ejus fatum, quod certe infelix fuit, si vera narrentur in *Thesaur. Epist. laCrozian. Vol. III. pag. 152.* a fratre superstite Bernardo Kustero, inpetrare admissus esset, ut gemmis his a decessore neglectis suam editionem exornasset, vel notas utilissimo criticae operi adparatu instructas locupletasset. Illarum vero copiarum sive nunc deperditarum sive alicubi adhuc delitescentium non leve damnum aliqua ex parte compensare licuisset lectionibus variantibus codicis optimi Dorvilliani, quem in Pluto castiganda abhibuit Hemsterhusius, ad reliquas etiam Comoedias exhibitis, nisi illius conferendi oportunitatem praeripuisset mors possessoris Celeberrimi, a cujus promptissima, cum viveret, amicorum literatorum studiis opitulandi voluntate haud difficulter ejus usum obtinuissim. Neque etiam in minima jacturae parte reposuerim, quod inter illos, qui ex accurata codicum manu exaratorum comparatione tutissimam viam ad sananda veterum auctorum vulnera jure arbitrati fuerunt, duorum hominum eruditissimorum salutare manus non expertus fuerit Aristophanes, Isaaci nimirum Vossii, qui novam ejus editionem, saltem quum his literarum studiis adhuc caperetur, ad codd. MSS. castigatam notisque suis insignitam promisit in *Observ. ad Pompon. Melam Lib. II. cap. 2. pag. 133.* tum Emanuelis Martini, tam propter solidam doctrinam, judiciumque ex diligenti veterum auctorum lectione cultissimum, quam ob exactam Graecae linguae cognitionem viri inter Hispanos magni, qui egregium Aristophanis codicem nitida & antiqua manu scriptum aliquando nactus, etiam meditatus fuerat emendatiorem Comici, quem valde deperibat, editionem, sed cujus spes cum aliis viri praeclari lucubrationibus dudum quoque decolavit. vide Martini *Epistolas Lib. VI. Ep. 12. p. 250. Lib. IX. pag. 122.* & vitam ejus a Cel. Majansio scriptam §. 90. pag. 42. & §. 129. pag. 65. & 93. Altera notarum Berglerianarum nec minima dos est, quod non tantum locutiones adpositis aliorum au-

clorum locis dextre explicuerit, sensumque poëtae perspicaciorem ubique reddiderit, passim usus Scholiaste Graeco, cuius paraphrasés, ubicumque id requiri videbatur, vel confirmat vel rejicit, plerumque tamen ex eo lucem oportunam auctori adfundit, quapropter eo magis in hac editione praetermittenda esse censui Scholia Graeca, quia pleraque ex iis, quae ad locorum obscuriorum intellectum faciebant, commode quidem produxerit, & notis suis inseruerit Berglerus; non vero talem operam Scholiis vetustis impenderit, quae constabat in iis expoliendis, enarrandis, & emendandis, indole eorum & usu ad ipsum textum Aristophanicum emaculandum demonstrando, aliisque subsidiis ad interiorum Graecarum literarum scientiam perspicendam ex hoc fonte derivandis, qualem Pluti Scholiis adhibuit Hemsterhusius, & nuperrime in Scholiaste ad Nubes praestitit inter Germanos Graecarum Latinarumque Musarum decus elegantissimum Joh. Aug. Ernesti, cuius praefatione Nubibus auctoris nostri & Scholiis seorsim ante sexennium abhinc editis praefixa nihil hoc in genere consummatius & elaboratum magis commendari potest. Id vero in notis his Berglerianis, praeter optimam plurimorum locorum ex Scholiaste antiquo inlustrationem, majoris & eruditioris curae est, quam praecipue laudabunt gnari rerum iudices, quia hoc ab aliis Commentatoribus tanta diligentia praestitum non fuit, quod ante omnia Comicum ex Tragicis inlustrandum ideo sibi sumserit, quia saepissime alienis verbis loquens ad eorum loca respicit, Euripidis prae ceteris, in quibus dictionem pravo filo decurrentem carpere, tumida nimis & adfectata ridere, humilia denique & sanae menti contraria ludibrio exponere cogitabat: haec vero loca nisi quis ita in numerato teneat, ut versus ex illorum tragoediis, acrius ab auctore notatos, quasi ante oculos habeat & conferat, inobservatus praeteribit omnis Comici falis lepos, poëticarum venerum elegantia vix percipietur, neque aut quo penetret argutiae Satyricae acumen, aut quem liberior pungat aculeus, facile sentiet lector. Versionem Bergleri Latinam si spectemus, admirabimur optimum interpretandi genus, qui auctorem suum ubique sic vertit, ut sincero & perspicuo sermone Latino, versusum & verborum ordine ac numero diligenter observato, carmina Graeca reddiderit oratione soluta, & a genio Latinitatis minime aliena, licet summa harum linguarum sit dissimilitudo. Optimo enim artificio, fidi interpretis instar, verbum verbo reddere curavit, observata eadem collocatione vocum in utroque textu, quod perquam difficile facit linguae utriusque repugnantia & diversitas, quae cogit saepe interpretes ab auctoris vestigiis recedere & evagari, praesertim si poëtas Graecos carmine Latino vertant, ut Frischlinus ac Florens Christianus nostrum
Ari-

Aristophanem numeris metricis refuderunt, ac proinde necesse habuerunt longius excurrere, & in remotas a singulis verbis partes plus justo exspatiari, ut Comici sententiam versibus includerent. Alii liberiore versione prosaica usi, sensum & argumentum auctoris tantum exprimere adnisi sunt, ut elegantiae Latini sermonis sic melius consulere viderentur; quam viam si insistamus, sufficit certe Latina tantum separatim edere, neque Graeco textui e regione opponere, sed hac quidem ratione Graeci auctores etiam facilius e studiosorum manibus excutiuntur, in quam classem referendae sunt Lamberti Hortensii versiones quatuor Comoediarum Aristophanis, Pluti nempe, Nubium, Equitum, & Ranarum; perperam enim Menagius Graeca simul cum Interpretatione Hortensii prodisse notat: neque satis adcurate Fabricius tres priores tantum fabulas ab eo versas junctim & eodem anno 1577. Ultrajecti excusas refert, quum diversis annis illic editae fuerint. vide Traject. Erud. p. 161. Quia igitur versiones instituuntur in gratiam Graecae linguae studiosorum, optimam hanc interpretandi viam jure probavit & in his secutus est Berglerus, quae verbum de verbo exprimat, vocumque ac versuum ordinem eundem retineat, quantum id patitur linguae ratio & facultas. Audiamus ipsum in Praefat. ad Homeri Iliad. pag. 11. *Quod ad versiones adinet, id etiam rectissime judicavit (editor) illas, quae verbum verbo exprimunt, aliis liberioribus esse praesferendas; nam istae plerumque dum solam elegantiam & proprietatem Latini sermonis sectantur, a Graeco longius recedunt: hinc fit ut lector rerum cognoscendarum avidus, neglectis Graecis, quia difficile & longum est videre quid cui respondeat, solam versionem captus simul ejus elegantia perlegat, putetque se recte legisse Auctorem, quia argumentum jam teneat; quo pacto satius erat Latina seorsim edi. Cum autem auctores edantur in gratiam eorum, qui Graece discere cupiunt, debent omnia ad verbum, quantum fieri potest, exprimi, ne lector abducatur a Graecis verbis longius, sed facile cernat quae Latina illis respondeant. Exprimitur autem verbum verbo, quando respicitur etymologia & usitatio vocis significatio, minimeque inde receditur, nisi cum Latini sermonis indoles cogit. Tales versiones uti usu faciliores sunt, ita factu operosiores deprehendentur periculum facienti.* Et hanc rectissimam vertendi rationem passim adprobant viri eruditi, atque in exemplum proponunt Angeli Politiani interpretationem Epicteti, duorum Idylliorum Moschi in Amorem fugitivum & arantem; & Elegiae Callimachi in Lavacrum Palladis; secus ac in Herodiano felicissimus hic & cum paucis comparandus Latinae facundiae artifex majori diligentia circa sensum & indolem auctoris versatus fuit, quam curam verborum,

ut elegantiori interpretatione Latina auctorem suum non adeo exprimeret, quam quidem superaret: unde novam Herodiani versionem, vestigiis auctoris presso pede propius insistentem, magisque studiosae juventuti quam maturioribus ingeniis adcommodatam, suscepisse & absolvisse nostrum Berglerum, dum Lipsiae ageret, patet ex ejus Epist. ad Fabric. edita a Reimaro post vitam Fabric. pag. 222. & 223. ubi & alios labores suos in Sexto Empirico castigando, Scholiaste Homeri & Genesio, de quibus supra, ex Bibliotheca Lipsiensi describendo & vertendo recenset. Illam vero Herodiani interpretationem chartis suis involutam in parentis Joh. Burchardi Menckeni Bibliotheca diu latitasse, sed deinde in manus forte indignas pervenisse scribit Fred. Otto Menckenius in Historia vitae Politiani pag. 158. Et certe in Poëtis Graecis vertendis sententiae majorem quam metri rationem haberi, utilius existimandum est, quod & in jambico Luciani Tragopodagrae carmine interpretando praetulit hoc seculo Vir Celeb. Joh. M. Gesnerus; nam licet pro utraque parte disputari posse non ignorem, prioris tamen generis interpretem magis fidelem & juventuti utiliorem, alterius elegantem magis & viris doctis oportuniorem arbitror. Legi merentur, quae de utroque interpretandi modo scripserunt Paulus Manutius Praefat. in iv. Philippicas Demosthenis, Latinitate ab eo donatas, & operosius Petrus Nannius Commentario ad Horat. A. P. 133. ubi tria quae requirit in optimo interprete, *religionem*, quae circa verba verbis reddenda versetur, *fidem*, ut sententiae reddatur sententia, nihilque addatur, dematur, aut mutetur, quod non apud auctorem reperias, & denique *indolem*, ut colores, dignitates, & adfectus, qui in Graecis fuerint, etiam in Latinis efferantur, suis numeris si inplevisse dicamus Berglerum in hac versione Aristophanica, debitam ejus industriae laudem non denegabimus.

Et haec quidem non omnibus forte explorata de Stephano Berglero, ejusque ineditis ad Aristophanem notis ac nova versione Latina, aliisque viri doctissimi scriptis, quibus non vulgarem in modum de Graecis literis promeritus est, dicta sufficiant, ex quibus patebit, ni fallor, me non ingrati viri eruditus, aut juventuti Musarum Graecarum studiosae inanem collocasse operam in nova Comici editione adornanda, & ab interitu vindicando Commentario hoc Bergleriano. Huic accessit non exiguum novae hujus editionis ornamentum, Spicilegium nempe notarum in quatuor priores Comoedias, & emendationum Viri Celeberrimi, vel sola egregia Thucydidis editione, ut alia insignia ejus merita taceam, nomen inclytum in re literaria adepti, Caroli Andreae Duckeri, quo simul cum optimo & eruditissimo operis consorte Arn. Drakenborchio debita manium vene-

veneratione lubentissimus recordor neque in extremam felicitatis partem refero me praeceptoribus usum fuisse, quando praeclaris his linguae utriusque vindicibus, ac splendidis Lycei sui luminibus gloriabatur Trajectina Pallas, quae tunc visa diu felix, jam vero gloriae hujus dimidium sibi abesse queritur. Has autem Duckeri notas gratus agnosco me debere humanitati Viri Clarissimi & Collegae conjunctissimi Gulielmi Roëllii, Anatomes in illustri nostro Athenaeo Professoris nunc honorarii, dignissimi & munifici scriniorum Duckermanorum heredis, quae cum perlustranda pro jure amicitiae, qua me complectitur, comiter concessisset, depromtas ex iis observationes has, quas utinam auctor in omnes pertexuisset fabulas, ultro editioni huic adnectendas permisit. Conscriptae autem fuerunt a Duckero post editum a Kustero Suidam, sed antequam ejusdem editio Aristophanis prodiret in lucem, si notas ad Equites excipiamus, quas postea scripsit, ut ipse in codice suo notaverat, & ex locis nonnullis patet, ubi a Kustero dissentit; quod ideo monendum, quia in ceteris ad priores tres Comoedias nonnulla occurrunt a Duckero animadversa, Kustero quidem jam observata, sed quae tamen propterea non omittenda fuerunt, quoniam vel emendationes ejus confirmant, vel vicissim a Kustero copiosius adstruuntur ea, in quibus idem forte Duckero in mentem venerat; unde ex mutuo isto duorum hominum doctissimorum consensu non exigua iisdem conjecturis & observationibus conciliatur auctoritas. Complectebantur hae Adnotationes, quatuor diversis codicibus exaratae, optima Collectanea, in quibus congesserat Duckerus omnia, quae vel ad emendandum vel explicandum Aristophanis ejusque Scholiastae contextum pertinere videbantur: quibus chartis in ordinem digerendis, recensendis, & typo mandandis, quum ipse editionibus Anthologiae Latinae ac Claudiani producendis satis essem exercitus, operam suam impendere non refugit vir eruditissimus amicissimusque Nicolaus Bondtius, cujus cura provisum fuit, ne quid nomine Duckermano indignum prodiret, recisis atque omissis illis, quae vel non satis elaborata vel ab aliis jam ante animadversa fuerant, unde autographis ipsis longe quidem breviores evaserunt, sed quae tamen vel sic quoque plurima bonae frugis contineant, in quibus aut Comicus ipse, aut alii auctores velut in transcurso feliciter restituuntur vel illustrantur. Selegit autem illa, quae praecipue ad Aristophanem ipsum spectabant, quamquam maluissem plura exhibita, & praesertim illa, quae ad Scholiastae castigationem faciebant, ex quibus non parum subsidii accedere posset illi, qui Scholia Comici nostri emendatiora aliquando edere in animum induceret. Notis denique his Duckermanis fere subjunxissem, unice propter libri in his oris vix obvii raritatem,

emendationes Richardi Dawesii ad singulas Aristophanis Comoedias in ejus Miscellaneis Criticis a pag. 195. ad pag. 347. editas. Sed, praeterquam quod jam satis excreverat editionis hujus volumen, deterruit me iudicium Celeb. Dorvillii, qui exactissimus ingeniorum arbiter, quid de facultate Dawesii Critica censendum sit, saepe in Animadv. ad Charitonem ostendit; & prolixiores neque semper plus aequo severiores censurae de his Dawesii Miscellaneis exhibitae in Actis Lipsiens. an. 1750. mens. Jul. pag. 411. & seqq. quarum auctorem se profitetur Joh. Jac. Reiskius in suis ad Aristophanem nostrum notis, editis post Animadv. ad Euripid. pag. 189. licet optimam tamen Dawesii Miscellaneorum partem laudet illam, quae emendationes illas Aristophanicas complectitur.

Quemadmodum vero editionis novissimae Kusterianae pretio ne quid detraheretur, aut per hanc novam Berglerianam decresceret, diligenter me cavisse, in initio praefationis hujus professus sum, ita simul tamen procurandum existimavi, ne, quod in illa desideratum merito possit culpari, in hac quoque editione omissum aut neglectum notaretur. Fragmenta nimirum deperditarum Comoediarum, quarum nullam rationem habuisse Kusterum, equidem mirari satis nequeo, cum potuisset vir in his literis versatissimus ea, quae nunc a Cantero & Coddæo collecta habentur in editione minoris formae excusa Lugd. Bat. 1624. & recentata Amstel. 1670. insigni accessione ex Etymologo Magno, Suida, Athenæo, Stobæo, Scholiastis in alios auctores antiquis, Grammaticis editis atque ineditis, & aliunde aucta locupletare. Neque male etiam de literis, ipsoque adeo Aristophane, promeritus fuisset Jacobus Hertelius, si fragmenta Comici nostri eadem diligentia in unum collegisset, qua tot veterum Comitorum, quorum integra perierunt opera, reliquias sive sententias congeffit, libro, ut titulus praefert, Veronae edito 1616. labore absque controversia laudabili, sed qui majorem adhuc eruditi hominis curam mereretur: nam non omnium Comitorum Bibliothecam, ut inscripsit, suppeditat, ut vel ex sola Meursii Bibliotheca Graeca Atticaque, & Fabricii Notitia Comitorum deperditorum, quam dedit Lib. II. Biblioth. Gr. cap. XXII. manifestum est. Haec autem Aristophanis Fragmenta primum collecta debentur Theodoro Cantero, non Gulielmo, ut perperam in istis editionibus titulus prae se fert, qui praeter haec Aristophanica ceterorum etiam Comitorum omnium, Tragicorum, & Lyricorum Fragmenta undique excerpta in tria aut quatuor volumina manu sua exarata digesserat, quae Andreae Schotto edenda commiserat, ne perirent, ut ex illius praefatione Fragmentis praemissa liquet, sed quibus typographi Petri Roverii tarditas & lentor obstitit, quo minus lucem adspexerint publicam. Non tamen

tamen cum ipso Cantero interciderunt, ut opinabatur Graevius Orat. in L. Natal. Acad. Traject. pag. 396. eo enim defuncto per Hug. Grotium ab heredibus Roverii haec veterum Poëtarum Graecorum λειψανα extorsit Schottus; postea in Petri Francii Bibliothecam pervenerunt, ut ex illius Catalogo patet pag. 134. eademque me aliquando manu versasse memini in Bibliotheca Cel. Dorvillii, inter cujus gazas literarias adhuc adservantur. vide Ampliff. Patruelis Casp. Burm. Traject. Erud. pag. 73. & Joh. Fr. Foppens. Biblioth. Belg. Tom. II. pag. 1121. Haec Aristophanis Fragmenta dein recensuit & nonnihil auxit Gulielmus Coddæus, Hebraicarum quondam literarum post Franc. Raphelengii obitum in Academia patria Leidensi Professor, inter cujus scripta etiam memorantur a Meursio Lib. II. Athen. Bat. pag. 283. licet tamen Cantero collectionis hujus industria praecipue adscribenda videatur. Catalogum vero Comoediarum deperditarum praefationi suae quidem addidit Schottus, sed accuratorem earum Indicem quum exhibuerit idem Joh. Meursius in Bibliotheca Graeca Lib. I. pag. 1252. & seqq. & magis elaboratum in Biblioth. Attic. Lib. I. pag. 1436. ad pag. 1450. in Tom. X. Thesaur. Antiqq. Graecar. Gronov. hunc praecipue Fragmentis in hac quoque editione subjungendum censui, neque praetermittendum esse illum, quem vestigiis Schotti & Meursii insistens digessit Cel. Fabricius Biblioth. Graec. Lib. II. cap. 21. quemadmodum Kusterus ea, quae de Comoedijs Aristophanis hodie superstitis eodem in loco praemiserat Fabricius, suae editioni praefigenda curavit. Plura quidem Fragmenta, eaque valde multa se habuisse, sed in aliud tempus eorum editionem distulisse indicat Coddæus tam in praefatione quam in nota post Fragmenta εὐνοίας; quod utinam praestitisset potius eadem opera, quam promissi reus ad retexenda pensa redire constituisset; vel nostro seculo eandem curam his Aristophanis quam Callimachi Fragmentis adhibuisset Bentlejus: nam Fragmenta omnium Poëtarum Graecorum, eosque inter dramaticorum, notis & emendationibus suis instructa, edere meditatus fuerat, ut promisit in Epist. post Malalam pag. 20. & 50. a qua insigni collectione quid sperandum fuisset, plurima eidem Epistolae eruditissimae inserta specimina non tantum demonstrant, quam quidem praeclari operis desiderium commovent. Haec autem Fragmenta Aristophanica ingenti numero augeri possent, & singula loca cum optimis Auctorum, e quibus producta sunt, codicibus & editionibus conferri mererentur, ut ex diversitate lectionum corrupta emendarentur, vel male disposita concinnius degerentur, additis virorum doctorum conjecturis, ex scriptis eorum Criticis facile excerptendis. Paucula hic illic in notis suis Berglerus contulit, ubi ex iis lucem auctori suo adfundit, vel comparavit scripturae varietatem. Sic
 * * * fragmen-

fragmento ex Γεωργίῳ, apud Stobaenum exstante, Εἰρήνη βαθύπλευτε &c. optime illustrat versus, quibus commoda Pacis praedicantur in Εἰρήνῃ vs. 1131. & seqq. ad cuius Comoediae fragmenta notari oportuisset Harporationem in Σηραΐσιον tradere, Aristophanem loci illius Piraei meminisse ὡς Γεωργίῳ. alterumque ex iis fragmentum apud eundem in Κωδία ex cod. Vat. ita supplevit Mauffacus Ἀγαθλαΐγε κωδία. In notis ad Plutum vs. 1198. observat Berglerus fragmentum ex Danaidibus illic a Scholiaste adferri hunc in modum,

Μαρτίρομαι δὲ Ζηνὸς Ἐγκείε χύτρας,
Παρ' αἷς ὁ βωμὸς ἔπος ἰδρύσθῃ ποτέ.
Testificor Jovis familiaris ollas,
Apud quas ara haec dedicata est olim.

sensu non deteriore, quam quo apud eundem Scholiastem ad Pacem vs. 922. legitur secundo in versu,

Μεθ' αὖν ὁ βωμὸς &c.
Cum quibus ara haec &c.

in hac autem Fragmentorum collectione mutilus habetur versus primus,

Μαρτίρομαι δὲ ἔγκειε χύτρας.

alter vero ex Suida sic producitur,

Μεθ' αὖν ὁ βωμὸς ἔπος ἰδρύσθῃ ποτέ.

Ita primum ex Αἰολοσίκασι mutilum, ut hic editur, fragmentum supplevit Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 15. hoc modo: καὶ μὲν ἐς τὸ δειπνοῦ ἀκροκάλιά σοι τέτραρα ἤμισα τακερά. & quintum ex eodem dramate apud Pollucem Lib. IX. Segm. 63. sic correxit Meurf. in Biblioth. Attic. Κοιτὸν ἀπάσαις εἰς, πύελθ' δ' ἔγκειε μία. quomodo sequentes versus — ὅπερ λοιπὸν μόνον Ἐν τῇ γνάθῳ διάβολον γενηταί μοι, aliter, ac hic editur, constituunt & optime interpretantur Jungermannus & Cl. Hemsterhusius ad Lib. IX. Segm. 63. hac vero Fabula exagitasse Aristophanem Siconem quemdam versipellem & levem, (quod nomen perperam alios in Sicyonem mutasse notat Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 6.) eamque per filium Ararotem in scenam exhibuisse docent iidem interpretes Pollucis Lib. X. Segm. 24. qui fragmentum octavum in leges senarii sic restituerunt ad Lib. ejusd. Segm. 104. Δοῖδουξ, θυία, τυρόκησις, ἐρχάρα. Ex Comoedia deperdita, Δαιταλεῖς inscripta, (quo titulo etiam Menander fabulam ediderat) in qua duos adolescentes, alterum frugi, alterum luxu perditum introduxerat, insigne fragmentum nobis servatum esse a Galeno, summo Medicorum veterum Critico, in Praefatione Lexici Hippocratici, indicat Kusterus ad Nubes vs. 529. quae nota Berglerianis inmixta est. fragmentum ipsum quum non adtulerit Kusterus, locumque Galeni pro parte tantum

ipsum quum non adtulerit Kusterus, locumque Galeni pro parte tantum dederit Meursius in Bibl. Att. in *Δαιταλείς*, & in eo corrigendum monuerit *Δαιταλείων* pro *Δεταλείων*, suppetias feret erudita Casauboni animadversio ad Athen. Lib. III. cap. 32. ubi integriora Galeni verba exhibet, ex quibus argumentum fabulae illius manifestum fit, conveniuntque cum Scholiaste ad Nubes, qui drama illud primum ab Aristophane commissum ait, in quo *σῶφρον μειράκιον εἰσάγει ἢ ἕτερον ἀχρηστον*. Illustratum illic etiam videbis fragmentum illud ab Athenaeo recitatum,

Οὐκ αἰχμῶμεν τὸ πᾶν τῶν τετρατίων
Πλύνων ἅπανιν ὅσα σίνιδ' αὐτῶν κακῶν.

quod in his quoque a Cantero & Coddæo collectis legitur, confirmantque hi versus praecipue argumenti modo indicati rationem, quia referendi sunt ad adolescentem nequam & scelestum, quam *πᾶν* vocat, cujus vocis elegantiam optime exponit Casaubonus. Forte igitur eadem fuit Comoedia, in qua *Modestum* & *Luxuriosum* exhibuerat. vide *Parabalin Chori*, ejusque epitomen in notis Bergleri ad *Νεφέλ.* v. 517. pag. 144. male etiam *Convivas*, vel *Epulones*, a nonnullis verti monuit Casaubonus, & post eum Maussac. ad Harpocrat. in *Ἐπίπεμπλον*, & Jungerm. ad Polluc. VII. 33. Segm. 153. ex quibus discimus, Nunnesium valde se torsisse in explicanda Fabulae hujus epigraphe, atque emendandum censuisse *ἐν Δαιδαλιδεῦσι*, sed perperam, quum ab Atticae *δήμῳ* nomen huic dramati fuerit inditum: frequens enim veteribus Comicis, fabulas suas ab Atticae populis denominare, ut saepe apud Pollucem Aristophanes *ἐν τῶ ἐν Ἀναγύρῳ* laudatur, licet *ἐν Ἀγύρῳ*, ut in principio horum Fragmentorum, vel *ἐν Ἀγύρῳ*, in aliis habeatur codicibus. unde male in hac Fragmentorum *ἐκδόσει* Aristophanis *ἐν Ἀναγύρῳ*, & *ἐν Ἀγύρῳ*, ut diversae Comoediae recensentur, prolato Pollucis loco Lib. IX. 6. in quo recte Meursius *ἐν Ἀναγύρῳ* emendandum notavit. Nam Anagyryrus erat pagus quidam tribus Erechtheidis, ut egregie docuit vir magnus ad Athen. Lib. IV. cap. 4. similiter ab Atticae pago vel demo nomen habent Aristophanis *Ἀχαγεῖς*, Eupolidis *Προπάλλοι*, (nam sic vocandas videbis apud Casaub. ad Athen. VII. cap. 22.) & Strattidis *Πολέμοι*; ut verum genuinumque titulum fabulae, quae in recensione dramatum Strattidis diligentiam Casauboni, Meursii, & Fabricii effugit, scribendum esse monet Cel. Hemsterh. ad Plutum pag. 470. Huc forte spectant Eupolidis *Δῆμοι*, non *Δημοσίοι*. nam apud Plutarchum in Pericle p. 165. ubi citatur *ῥῆσις* ex Eupolidis *Δημοσίοις*, recte suspicatur H. Stephanus legendum *Δήμοις*. & sic Xylander, quo proinde *in Demis* vertit. vide Jungerm. ad Polluc. VII. 27. 123. &

Valckenar. ad Ammon. in *Τύρανον* p. 139. verosimiliorem tamen in notis ad Pollucem Lib. IX. Segm. 72. de titulo hujus Comoediae Anagyri sententiam dedit Cel. Hemsterhusius, inscriptam nimirum fuisse ab Heroe Anagyro, ut similes aliae sunt Aristophaneae, ab Heroibus nomen fortitae, Amphiaraus, Aesculapius, Glaucus, Daedalus, & tota Fabula *Heroum* nomine insignita, de qua vid. Casaub. ad Athen. IX. cap. 18. licet de Aesculapio dubitari possit, quem Comoediae titulum male existimabat Sebe- rus apud Pollucem Lib. II. Segm. 59. cum Plutus illic dicatur ἐν Ἀσκληπιῷ, seu Aesculapii templo, visum recepisse; ut in Indice Pollucis notatum est, & a Fabricio in Catalog. Comoed. deperd. Aliud fragmentum ex iisdem *Δαιταλιῦσι* e Suida in *φλεγγίς* exhibitum hic videbis,

Οὐδ' ἔστι αὐτῆ φλεγγίς ἐδὲ λήκυθος.

quod apud Scholiastem ad Equites vs. 577. sic legitur,

Οὐδ' ἔστι αὐτῆ φλεγγίς, ἐδὲ λήκυθος.

sed scribendum, ut Berglerus in notis suis habet, Οὐδ' ἔστι αὐτῆ &c. vel ut Cel. Duckero placebat, Οὐ δὲ ἔστι αὐτῆ &c. ut sit senarius jambicus. illud quoque ex eadem hac fabula a Scholiaste Theocriti ad Idyll. II. 12. (nam loci indicium in hac collectione omissum est) adfertur, ubi legitur,

Τί δὲ κινίδιον λεαρὸν λυκὸν ἐπέω
Τῆ Θεῶ εἰς τὰς τειόδας.

non eἰς τὰ τειόδας. ut vitiose dederunt operae. ejusdem dramatis etiam mentionem facit Scholiast. ad Equit. vs. 1010. ubi oraculi de Athenarum potentia, eam aliquando Aquilam in nubibus futuram, meminisse nostrum ἐν *Δαιταλιῦσι* adnotat: qui locus non tantum collectores fragmentorum, sed & Meursii industriam praeteriit. Ex *Νήσοις*, sive Insulis, versum e Suida & Polluce Lib. IX. Segm. 123. *Λέξουσ' ἄρ' ὄσων τὰ παιδία* *ἔξειχ' ἃ φίλε ἦλιε* protulit Florens Christianus ad illustrationem loci e Vespis vs. 768. aliumque ex quarto fragmento, apud Stobaeum existente, sic emendat Salmas. ad Solin. pag. 316.

Ὅψω δὲ γῆρας σπινθίοις τε ἔ κίχλαις.

pro eo quod editum est,

Ὅψων δὲ γῆρας, σπινθίοις τε ἔ κίχλαις.

Fabulam istam *Νήσους* (quod tamen *δράμα* ἔ γνήσιον suspicatur Pollux Lib. IX. Segm. 89.) edidit Aristophanes, ut Insulanorum miseram sub imperio

perio Atheniensium conditionem populo huic ob oculos poneret, quorum lites dirimendas in urbem transfulerant, cum antea Atheniensium Nefiarchi de iis statuendi jus habuissent. vid. Casaub. ad Athen. Lib. II. cap. 15. & ad Lib. IX. cap. 17. in fin. qui recte ἐν Νήσοις correxit pro Νήσοις, quod receperunt eruditi Pollucis interpretes ad Lib. VI. Segm. 45. eodem spectabant Comici nostri Holcades, in quibus ingentem rerum copiam, quae ab Insulanis istis in urbem Athenas deportabantur, licet sub duro haberentur jugo, ad populum Atticum leniendum & mitigandum, in memoriam iis revocabat, vel cives suos hortabatur ad retinendum maris imperium, ut idem docet Casaubon. ad Lib. III. cap. 12. ex Holcadibus istis fragmentum adfert Scholiastes ad Nubes vs. 699. ex quo legendum,

Ἴα Λακεδαῖμον· Τί ἄρα πύση τήμερα;

non τὰ ἄρα πύση, ut in hac Fragmentorum collectione excusum est. Sic ex Scholiaste Berglerus ad Acharn. 119. adfert fragmentum ex iisdem Holcadibus, παῖδες ἀγένειοι, Στρατόν. pueri imberbes, Straton. quo versu vitiose in his Fragmentis editur, ἀγένειοι στρατόν. sed in margine correctum est. Ex Comoedia etiam Γῆρας, Senium, qua depinxit ineptias senum instar juvenum lascivientium, primum in his fragmentum est ex Athenaeo Lib. III. pag. 109. quod optime illustrant Bergleri nostri notae ad Alciphron. lib. II. Epist. 2. init. a qua diversa est alia Γηρυτιάδης inscripta, non Γυριτιάδης, ut olim legebatur apud Polluc. Lib. IV. Segm. 181. quo nomine Aristophanes hanc fabulam scripserat, Antiphani ab aliis perperam tributam. In priore enim Γῆρας de senectutis incommodis egisse, ex fragmentis ejus patere, sed deinde inductos fuisse senes quosdam recoctos seu priori aetati restitutos, sed fortuna sua abusos cuncta ex libidine patrasse, censet Casaub. ad Athen. III. cap. 25. ex eadem Γηρυτιάδῃ in Fragmentis his neglectus est locus Scholiastae Sophocl. ad Electr. 283. ubi ad illa verba ὁ δὲ θεὸν μίσσημα, adnotat: ἢ ταῦτα Ἀριστοφάνης παράδεικον ἐν Γηρυτιάδῃ. Ex Πελασγηῖς etiam, ut ubique cum Meurlio & Jungermanno ad Polluc. VII. Segm. 105. non Πελασγηῖς, scribendum probant ipsa fabulae illius fragmenta, versus hos sic adferunt Scholia ad Vespas vs. 1231.

Ὁ μὲ ἦδεν Ἀδμήτη λόγον πρὸς Μυρρίνην,

Ὁ δ' αὐτὸν ἠγάγεζεν Ἀρμόδιε μέλος.

male enim in Fragmentorum Sylloge, Ὁ δ' αὐτὸς ἠγάγεζεν &c. & hanc Scholiastae lectionem probasse videtur Berglerus ad Vesp. vs. 1220. nam vertit, *Iste autem jubebat eum canere carmen Harmodii.* ubi quae de Harmodii melo, & scoliis seu carminibus convivialibus erudite notat, con-

*** 3

ferenda

ferenda cum animadversionibus Casauboni ad Athen. Lib. XV. cap. 14: Μυρρίνην vero scribendum cum litera majori; nomen enim esse celebris apud Graecos meretricis, quod Scholiastae Aristoph. ad Plutum vs. 149. pro corrupta scriptura Μυρρίνη restituit, constare illi, qui paullo familiariorum cum meretriculis antiquae Graeciae consuetudinem habuerit, venuste observat Cel. Hemsterhusius. Praeterea animadverti etiam meretur, fragmenta nonnulla inter deperditarum reliquias relata, quae nunc in aliis Comoediis superstitibus existunt, vel ex secundis Fabulis amissis adferri, quae in primis occurrant. e multis sufficiat versus, qui hodie existat in Thesmoph. vs. 640. Σχάφιον ξένη μ' ἤτισεν ἔγδ' ἦν ἀμύς. & tamen a Polluce Lib. X. cap. 9. in fin. producit tamquam ex Aristophanis Polyido, unde inter illius dramatis fragmenta hic quoque legitur, sed pro ξένη μ' a Polluce adferri ξένυλλ' ἤτισεν, meliori certe lectione, ut Xenylla sit proprium feminae nomen, praetulit Kusterus. quod Biseto etiam placuisse, notavit Jungermannus. Huc refer fragmentum ex Thesmophoriazulis secundis, servatum ab Athenaeo Lib. I. pag. 29. quodque ita scribendum est:

Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ εἶασα Πράμνιον,

Οὐ Χίον, ἔ Θάσιον, ἔ Πεπαρήθιον,

Οὐδ' ἄλλον, ὅστις ἐπεγείρη τ' ἐμβολον.

ubi ἐμβολοι dici ab Aristophane nervum, quem τελέμβολον vocat in primis, quae nunc existant, Thesmophoriazulis, monet Berglerus ad Aves vs. 1256. earum enim secundam periisse, & superstitem hodie esse primam videbis apud Mauffac. ad Harpocr. in πύλαι, Hemsterh. in Addend. ad Polluc. pag. 1040. & G. d'Arnaud Animadv. Critic. ad Hephaest. cap. 25. in quam plurima ex Cratini Ἐμπιπαραμύοις translulisse Aristophanem, ex Clemente Alexandrino testatur Meurlius in Biblioth. Attica. Sed quod magis ad rem facit, Athenaeus Lib. IV. pag. 171. versum, qui nunc in superstite secunda Nubium Comoedia legitur vs. 1200. profert tamquam ἐκ παλαιοτέραις Νεφέλαις. quod notandum indicavit Berglerus, quia idem ille existat in posterioribus, quas habemus, Nubibus. Ut vero haec melius intelligantur a Musarum studiosis, sciendum est, inter dramata Aristophanica, quod vel ex Indice eorum Fragmentis praefixo patet, nonnulla esse, quorum prima & secunda a veteribus memoretur edito, ut Αἰολοσίκων πρῶτος & δεύτερος, Thesmophoriazulae, Nubes, Pax, & Plutus: saepe enim fabulae, quae prima commissione populo minus placuerant, ad eundem revocatae denuo in scena exhibebantur, quod dilucidius adparet, si alicujus ex istis Comoediis duplex hodie superesset exemplum, ut animadvertit Cel. Hemsterh. ad Plutum pag. 280. Tales autem limatiore cura perpolitae & recentatae fabulae vocabant ἀγασκιδὰς, vel ἐπιδικασ-

μένα.

μῖνα δεξιμάτα, etiam si idem retinerent nomen, vel diversum iis inponerent, quales Epicharmi, Antiphani, & Diphili laudantur; si vero utriusque fabulae nomen maneret commune, distinctionem addebant prioris & posterioris dramatis: ut sunt *πρωτέρα* & *δευτέρα* Nubes & Thesmophoriazusae, Pax prima & posterior, Plutus primus & secundus, quales Eupolidis Autolycus prior & secundus, Archippi Amphitryo prior & posterior, & inter Tragicos Euripidis Hippolytus uterque, & Phryxus, ut docuit Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 26. Thesmophoriazusas vero primas & secundas perperam olim inter Criticos veteres Demetrius Troezenius diversas faciebat, cui priores *Θεσμοφοριάζουσαι*, *festum Cereris celebrantes*, posteriores *Θεσμοφοριάσασαι*, *quae festum Cereris celebrarunt*, inscribendae videbantur, cum altera fabula prioris tantum emendatio seu cura secunda fuerit, non vero diversum drama. vide eundem Casaub. ad Lib. I. cap. 23. cuius hac de re observationem totam, iisdem verbis transcriptam, suam fecit S. Petitus Lib. I. Miscell. cap. 13. unde non opus est cum Cel. Fabricio in Indice Comoed. Aristoph. deperditarum, titulum huius fabulae inscribere *Θεσμοφοριάζουσαι* sive *Θεσμοφοριάσασαι*. neque melius Schottus in Catalogo fragmentis praemisso, *Θεσμοφοριάζουσαι*, *Feminae Cereris festum celebrantes*. *Θεσμοφοριάζουσαι δευτέρα*, *secundae, quae Cerealia celebrarunt*. nam in altero praestitisset cum Demetrio, *Θεσμοφοριάσασαι*. Sed simplici titulo inscribendae sunt *Θεσμοφοριάζουσαι*, & *Θεσμοφοριάζουσαι δευτέρα*, quia prioris dramatis tantum *δευτέρα* *φροντισίδες* fuerunt Thesmophoriazusae secundae, quae interciderunt, inter quarum fragmenta id quod in hac collectione ex Clemente Alex. & Polluce primum obtinet locum, de mundo & ornatu muliebri, admodum insigne est, & cuius versibus depravatis ingeniose emendandis Salmasius alique optimam collocarunt operam. vide Trilleri Observ. Critic. cap. XV. pag. 408. Recte vero de Aristophanis Heniocho dubitat Coddæus, quo nomine Comoediam scripsit quidem Menander, sed non Aristophanes, cum cuius fabula forte confusum fuit Comici Heniochi nomen, cuius fragmenta nonnulla habet Hertelius pag. 598. & seqq. & dramata ejus recenset Fabricius Bibl. Gr. Lib. II. cap. 22. pag. 764. qui proinde in Catalogo Comoediar. deperd. pro *Ἡνίοχῳ* apud Pollucem Lib. X. Segm. 119. scribendum censuit ἢ *Νιόβῃ*. ut a viris doctis illic restitutum est. neque eam ceteris adnumerat Meursius. Male tamen Aristophanis *Ἀυλόυκον* idem Coddæus suspicatur potius Eupolidi tribuendam, cum Erotiani & Scholiastae loca a Meursio in Bibl. Attic. exhibita doceant Aristophani fabulam hanc adserendam esse: a quo in feriem Comoediarum deperditarum etiam conjectae sunt *Στέφοι*, ex Scholiaste ad Vesp. vs. 74. quas

in

in hac collectione omisit Coddæus. Sed & alio modo in titulis Comœdiarum Aristophanis, quae interierunt, peccatum aut haesitatum fuit. Nam quod in Indice earum occurrant Δράματα, ἢ Νιόβη, ut apud Pollucem d. l. & Segm. 166. 185. tanquam titulus hic ab auctore fuisset inditus, Fabulae, vel Aliobe; sciendum est, ne id alicui inponat, verissimam esse maximi in his rebus arbitri Casauboni observationem ad Athen. Lib. VII. cap. 14. fabulas olim quasdam Aristophanis, aut ei saltem adtributas, saepe praeter proprium sibi titulum communi Δραμάτων titulo a Criticis fuisse laudatas, vel etiam simpliciter adferri Aristophanem ἢ Δράμασιν, sine ulla Comoediae ipsius mentione adjecta aut expressa. non enim a Poëta ipso sic nominatae fuerant, sed a Criticis, qui illius fabulas recensuerant, earumque didascalias confecerant; & quatuor olim Fabulae inter Aristophanicas fuerunt, Niobe, Centaurus, insulae, Poësis, de quarum vero auctore dubitabant, quamquam de Centauro res minus incerta erat. Hae vero quia adungi & una conpingi solebant veris & genuinis Aristophanis Comoediis, inde quia in unum coniectae fuerunt corpus, nomen iis inditum ΔΡΑΜΑΤΑ. & hinc obtinuit, ut sic laudarentur, Δράματα, ἢ Νιόβη, Δράματα, ἢ Κένταυρος, Δράματα, ἢ Νήσοι, & ita porro; non vero, quod singulis istis nomen Δραμάτων ut titulum duplicem inscripserit Aristophanes. Quod autem in Indicem Comoediarum deperditarum non relatae sint Aristophanis Ποαίρια, factum puto, quia Coddæus eas in Fragmentis adtribuerit Phrynicho vel Eupolidi, permotus auctoritate Pollucis Lib. IX. 31. de quibus Phrynichi Ποαίριας vide Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 27. Sed quid vetat, quo minus utrumque Poëtam ejusdem tituli Comoediam scripsisse statuamus? Saltem Aristophanis Ποαίριας olim existisse, clare indicant verba Scholiastae ad Aves vs. 1297. si connectantur cum iis, quae ex alia Comici fabula Περιελγῆ adfert: sic enim ille, ἄλλοι δὲ τὴν Ἀριστοφάνους ἢ Περιελγῆ. Χρηστὸν μὲν καὶ Μειδίας ὀρετυροκόποι· λέγει δὲ ἢ Ποαίριας ὁ αὐτὸς, ὡς καὶ παρὰ Ἀλέξανδρου αὐτῆς ἰσχυροκόπος. ubi audiendum opinor Meursium, in titulo alterius dramatis emendantem, ἢ Περιελγῆ, vehementer dolente, non Περιελγῆ. Idem quoque dicendum de Aristophanis Πόλεσι, e quibus Coddæus fragmenta nonnulla exhibet, sed ita ut Philyllio tribuendas conjiciat, quas in suo Catalogo omisit Schottus, & Meursius, qui recte inter dramata Philyllii eas recensuit Lib. V. Biblioth. Attic. p. 1590. quamvis enim fluctuet Athenaeus, dum uno in loco vel Philyllio vel Phrynicho vel Aristophani adscribit, alibi tamen sine ulla haesitatione laudat Φιλύλλιον ἢ Πόλεσι. & sic Polluci tribus quatuorve locis sine alterius auctoris indicio, Lib. VII. Segm. 108. & 110. & Lib. X. 58. 126. vide Casaub. ad Athen.

Lib.

Lib. III. cap. 9. circa fin. ubi nomen Philyllii indubitata emendatione restituit Clementi Alexandr. apud quem mendose dicitur Φιλύλλει. nec melius Φιλύλλει in Codicibus Pollucis, aliterque etiam confunditur saepe cum Phyllio, vel Philyrio. vid. Jungerm. ad Polluc. Lib. VII. 10. Segm. 32. Kuhnium ad Lib. X. 14. Segm. 58. Cl. Hemsterh. ad Aristoph. Plutum pag. 57. & Kuster. ad Aves vs. 1568. Eupolidis etiam Πόλεις ab Athenaeo, Polluce, aliisque ad partes saepe vocari, ex Indice ejus dramatum apud Meursium & Fabricium constat. vid. Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. xi. unde notanda est non levis hallucinatio Interpretis Pollucis ad Lib. II. cap. 4. Segm. 77. qui vertit *Eupolidis librum de Urbibus*. non aliter ac si simile fuisset Stephani Byzantini Operi de Urbibus, quum drama poëtae Comici fuisset, vel unicum illud insigne doceat fragmentum, in quo emendando Salmasius, Jungermannus, & Kuhnium valde laborarunt ad ejusdem Pollucis Lib. X. cap. 53. Segm. 192. In eodem Comoediarum Catalogo his Fragmentis praefixo advertit me alterius Fabulae deperditae titulus, ita a Schotto exhibitus, Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, *Tentoria incautos opprimentia*. quae verba ne sagacillimus quidem aruspex divinando adsequetur, aut explicabit, quid sint *tentoria, quae incautos oppriment*. quod cum absurdum deprehenderent, addiderunt cum asterisci signo, *quidam Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, tentoria sibi designantes*. Nescio quos intellexerint per illos *quosdam*. Sed id scio, primum Casaubonum ad Athen. Lib. IV. cap. 20. optime monuisse sic inscribendum esse Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, *mulieres locum ad tentoria sua occupantes*. ut σκηναὶ καταλαμβάνουσαι dicuntur, qui locum tentoriis suis designandis occupant in foro ac viis publicis. quotiescumque igitur apud Pollucem, Athenaeum, Hesychium, aliosque laudatur hoc drama, inscribendum Ἀριστοφάνησ ὁ Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, non ἐν Σκηναίς. vide Maussac. ad Harpocraton. in δῆμαρχ. & Hemsterh. ad Polluc. Lib. X. cap. 19. Segm. 67. ubi conjicit Aristophanem in hac fabula perstrinxisse turbas & discursus mulierum, quae scenas erant occupaturae, aliaque eo spectantia immiscuisse. Perperam quoque Coddaeus fragmentum illud unicum ex Κόραϊς, Διέφθορας ἢ ὄρεον ἡμῶν; tamquam a solo Ammonio in διέφθορας servatum exultimavit, quum producatum etiam a Moschopulo in Sylloge Diction. Atticarum, cujus locum habet Graevius ad Luciani Soloecist. p. 733. & quod in tempestiva emendatione inscribendum esse censuerit ἐν Ὀραϊς, id merito rejecit Valckenarius tamquam temerarium, quia Ammonius plures versavit libros, quorum ne nomen quidem apud alios offendas: licet in Indice Auctorum, a Scholiaste Aristophanis laudatorum, in fine editionis Kusteri, nulla inveniantur fragmenta ex Κόραϊς Aristophanis. Quid-

* * * *

quid

quid sit, ad idem forte drama, ex quo Ammonius & Moschopulus illud fragmentum adferunt, conjicere liceret, spectasse etiam ῥῆσι illam, in hac Fragmentorum collectione omissam, quam ex deperdita sed incerta Aristophanis Comoedia idem habet Ammonius in ὑπάγειν, Ἐγὼ δὲ ὑπαίρω ἢ ὄρων. ubi verissime Valckenarius in egregiis suis Animadv. Lib. II. cap. 15. p. 219. emendat, Ἐγὼ δ' ὑπερῶ ἢ ὄρων, *Ego vero praeibo verba jurisjurandi.* Ad Ὄρας autem Aristophanis quod adtinet, (quo titulo fabulam Anaxilae, vel Anaxilai, memorat etiam Suidas in μᾶλλον) in iis introductos fuisse Deos tempestatum anni auctores, eosque inter Aeolum, qui Atheniensibus minabatur, posse se per breve tantum tempus flantem omnem iis felicitatem adimere, notat Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 3. pag. 406. Sed si liceat in argumentis deperditarum Comoediarum divinandis liberiore conjectura, ut certe licet, uti, forte Horas inscripsit Comicus, quia Athenienses eas colebant ut Numina, unde & moris apud illos annui erat, pompam Soli & Horis simul ducere, iisque sacrificare. vid. Cel. Hemsterh. ad Scholiaf. Pluti pag. 390. vel potius, quia Horarum maxima erat observatio coenae gratia, unde & servos ὀρολογίους live ὡροδείπνους habebant, qui coenae horam adnuntiabant, ut ipse observat Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 17. Argumentum igitur fabulae fuerit forte in parasitos esuriētes, quibus venter solarium est, ut in versibus Plauti apud Gellium Lib. III. cap. 3. sive quibus stomachus suo tempore epulis inhians horam coenae admonet: quo facit elegantissimum Menandri fragmentum ex Ογγῆ, quod adfert Scalig. ad Manil. pag. 229. ubi prolato ex Aristophanis Γηρυτάδῃ fragmento docet jam illius tempore & serius horologia fuisse in Graecia, horasque in iis notatas & computatas, ne coenae condictae deessent. licet dissentiat ab eo Salmaf. ad Solin. pag. 446. & 447. qui fragmentum illud ex Γηρυτάδῃ longe aliter etiam constituit & emendat. Id vero certum, Cratini Ὄρας, a Polluce, Suida, Harpocratio- ne, aliisque saepe laudatas, valde diversas fuisse ab his Aristophaneis, quas tamen iis similes statuiffe videtur Coddæus; nam illarum titulus fuit Πολαίαι Ὄρας. ut idem docet Casaub. ad Lib. IX. cap. 4. Nescio etiam unde Coddæus inter deperditas Comoedias retulerit Fabulam ἐν Ταύροις, & inde apud Fabricium recenseatur Comoedia Σκίθαι, ἢ Ταύροι: nam, ut omittam, quod ab aliis notatum est, versum ex fictitio illo dramate prolato a Polluce Antiphani adscribi, a nullo veterum, quod sciam, Aristophanis Tauri laudantur. Originem errori forsitan dederint corrupta Hesychii verba, ut olim legebantur in excelsis codicibus, quibus Canterus vel Coddæus usi fuerunt; perperam enim in voce εἰς ἀκρότατον edebatur vulgo, εἰ ἐν Δράμασιν ἦεν Ταύροι. sed verissime emendari iussit

Meur-

Meursius in Biblioth. Attica, ἢ ἐν Δράμασιν, ἢ Κενταύρω. illa vero Comoedia aliquando ἐν Κενταύροις audit, ut apud Polluc. Lib. VIII. Segm. 24. unde ex vitiosa ista scriptura conflare etiam potuit titulus ἐν Ταύρω vel ἐν Ταύροις. Similiter inter spuria Comici nostri dramata referendae sunt Φιάλαι, pro quibus apud Harpocrationem e Suida recte idem Meursius Νεφέλαι reposuit, quod extra omnem dubitationem facit non tantum vox ξυσις, de qua uterque agunt, sed & versus ipse a Suida prolatus, qui nunc legitur in Nubibus vs. 70. Male tamen a Meursio in censum Aristophanis Comoediarum relatae sunt Βοηθοί, quae Aristomeni tribuuntur a Scholiaste ad Acharn. vs. 3. ubi ex iis adfert partem versus, ita ut apud Suidam & Phavornium quoque existat, sed quem notavit Kusterus integrum produci a Macrobio, in cuius ed. Londin. 1694. male pro Βοηθοῖς legitur Μύθοις. Sic & aliae Aristomenis & Aristophanis Fabulae fuerunt confusae: nam ex hac Fragmentorum collectione eliminandae sunt Γόητες, quas a Polluce adscribi Aristomeni notat Casaub. ad Athen. VII. 9. & vide Maussac. ad Harpocrat. in Φοεῖης, qui de utraque hac Aristomenis fabula illic meretur legi, & Reines. Lib. III. Var. Lect. 3. cuius verba adposita sunt in notis ad Polluc. VII. 211. ubi pariter Aristomenes ἐν Γόησι quum laudatur, in Cod. MS. Falkenb. Aristophanis nomen male exhibetur. Perperam quoque Coddæus pro Aristophanis Διοναύρω, *Jove naufrago*, conjicit legendum Διονύρω. pro quo alii praeferunt Διονυσίω. illud enim Aristomenis ejusdem drama esse videbis apud Casaub. ad Athen. Lib. XIV. cap. 17. & Jungerm. ad Polluc. Lib. III. Segm. 150. qui tamen apud eundem Lib. X. Segm. 33. ubi Aristophanes ἐν Διοναύρω laudatur, Antiphanis nomen substituendum suspicatur, & in epigraphe tabulae Kuhnius corrigendum censēbat δις ναύρω, *bis naufrago*, quod licet acutum laudet Cel. Hemsterhusius, recipere tamen merito dubitavit. similiter Archippi Ναύρων & Ποίησιν male ad Aristophanem a nonnullis relatas fuisse indicat Meurs. in Biblioth. Attica. Quod autem Berglerus in notis ad Vespas vs. 9. existimet Ciceronem Lib. II. de Legg. cap. 15. illis verbis: *Novos vero Deos, & in his colendis nocturnas privigilationes, sic Aristophanes, facetissimus Poëta veteris Comoediae, vexat, ut apud eum Sabazius & quidam alii Dii peregrini judicati e civitate ejiciantur*, respicere ad quamdam Comoediam deperditam, quod & Turnebus illic notavit, in dubium vocari possit, an non eundem illum e Vespis locum in animo habuerit, cum Sabazium Deum, seu Bacchum, ridiculi caussa vocet, & de barbaro ac peregrino deo interpretetur Scholiastes. Ciceronem tamen arbitrator respexisse potius ad locum in Avib. vs. 874. ubi Scholiastes de Sabazio

adfert Comici nostri fragmentum ἐν Ὠραῖς; Τὸν Φρύγα, τὸν αἰλητῆρα, τὸν Σαβάζιον. Frustra vero in his Fragmentis quaeras illud, quod ex Eustathio ad Homer. II. A. p. 148. ed. Rom. profert Bergler. ad Thesmoph. init. Πύθε χελιδὼν πῆνικ' ἄλλα φαίνεθ'. eundemque apud Harpocratonem in ἄλλα versum exstare notavit. ubi vide Maussacum. neque hic invenias illud quod ex Comoedia incerta profert Scholiastes, & ex eo Berglerus, ad Equit. vs. 137.

Ὡμν δ' ἐγὼ τ' Κυκλοβόρον κραπύσαι.

notatque Scholiastes Cycloborum Atticae torrentem esse. omissum hic etiam video fragmentum illud ex Cocalo, quod exstat apud Harpocrat. in πώμαλα,

Λοιδρεῖα τίς ἐγένεθ' ὑμῖν πώμαλα
Οὐδὲν εἶπον ἔδενι.

quod collocandum est post fragmentum quartum ex Suida in πώμαλα exhibitum. penultimum vero ex eadem Fabula sic concinnavit Kuhnius ad Polluc. VII. Segm. 162.

— κοφίνες δὲ λίθων
Ἐκέλευες ἱμῶν ἔπι τὸν κέεραμον.

longe aliter, ac in Fragmentorum collectione editum est. Similiter inter fragmenta ex Δημνίαις duo desiderantur, ex Meursii Bibliotheca Attica supplenda, quorum unum habetur apud Suidam in φαμμοκοσιογάραρα, ubi ex Lemnius Comici nostri hic occurrit versus,

Ἄνδρῶν ἐπάκλιον πᾶσα γάραγι' ἐστία.
Viris externis tota abundat domus.

quem eodem modo adfert Phavorinus in illa voce: sed apud Scholiastem ad Acharn. vs. 3. recte legitur πᾶσα γάραγ' ἐστία. licet in editione Kusteriana γάραγαρ' ἐστία. Ceterum pro εἰ Δημνίαις apud Scholiastem ad d. 1. habetur ἐν Λίμναις, apud Suidam Λήμναις, sed apud Phavorinum Δεμνίαις. quod propius accedit ad veram lectionem Δημνίαις, ut e Meursio notavit Kuster. ad Suid. & Aristoph. sic apud Pollucem VII. 31. 139. Ἀεισοφάνης δὲ ἐν Λήμναις εἶρηκε τὴν ναυφύλαξ. ubi in MSS. Λίμναις. sed recte Kuhnius Δημνίαις. non enim dubitare debebat Jungermannus, an Δημνίαι & Λίμναι alia essent dramata, quum tantum diversa codicum sit scriptura. ut apud Ammonium in Τύρανον pro Ἀεισοφάνης ἐν Δημνίαις in vet. Edd. ἐν Δημνίαις haberi notavit Cel. Valckenarius. Ex iisdem Lemniis fragmentum quartum e Suida sic exhibet haec Canteriana collectio:

Τὴν κραπίτιον Δαίμονα, ἢ νῦν δεσμὸς ἐσθ' ὁ βαμῖος.

sed quem versum sesquipedalem melius in duo hemistichia disposuit Meurs.
in Bibl. Attica,

— — — — — πλεῖν κραπίστω δάμων, ἥς

Nῦν θεγμός ἐστ' ὁ βωμός. — — — — —

alterum ex iisdem Lemniis de Doriallo, in Hesychii loco indicatum, apud
quem pro Δοξύλλῃ correxit Δοριάλλῃ, his quoque fragmentis inferendum est,

Αἱ μὲν γυναῖκες τὸ Δοριάλλον φεράγουσι.

qui exstat etiam apud Scholiast. ad Ranas vs. 519. porro locum ex
Tagenistis neglexerunt Collectores horum fragmentorum respici a Scho-
liaste ad Equit. vs. 642. ἐν κῶς δὲ ἔπος ἐν Ταγηνισαῖς εἶπεν ἄφρη. ἐν ἄλλοις δ'
ἀεὶ πληθυστικῶς τὰς ἀφύας. versum enim, quem in animo habebat, ser-
vatum debemus Athenaeo Lib. III. pag. 96. Ἄλλης ἀφύης μοι ὠδυπέταμῃ γὰρ
ταῖς λιπαρῶν. quem tamen a Scholiaste Comici ad Acharn. 640. aliter adferri
monuit Berglerus, quippe qui ὠδυπέταμῃ γὰρ ἐσθίων habet; sed illum eo
modo a Scholiaste isto produci, quo saepe Grammatici veteres suis verbis
adjectis, vel contra omissis auctorum ipsorum verbis, eorum λέξεις cor-
ruperunt, servata tantum sententia, videbis apud Casaub. ad Athen. Lib.
III. cap. 16. quemadmodum fragmentum ex Babyloniis, quod est apud
Ammonium in *χολάδες* (non *χολάδες*)

Ἡ βοῦδαεῖαν πῆς ἀπέκλεινε ζεῦχ.

Χολίκαν ὀπιθυμῶν.

a Moschopulo etiam adferri, sed voce ζεῦχ omissa, notat Cele-
berrimus Valckenarius. pro Ἡ βοῦδαεῖαν Coddæus vel Canterus, ve-
tustas Ammonii editiones secuti, Ἡ βοῦδαεῖαν dederunt. Iidem quo-
que Grammatici, quando loca ex deperditis Comoediis indicant tan-
tum, mentionem facientes rei, de qua agatur, non autem verba ipsa
proferentes, ingeniosis virorum doctorem conjecturis locum dederunt
versus ipsos divinandi: quale est illud, cuius ex Aristophanis Amphiarao
indiciū facit Hesychius, quod in hoc quoque fragmentorum syntagma-
te praeteritum fuit: Φησὶ δὲ Ἀριστοφάνης ἢ Ἀμφιαράω θυγατέρα εἶναι Ἰασώ.
unde versum, quem innuit Grammaticus, ita constituendum ex persona
Amphiarai filiam Iaso sic adloquentis; Ἄλλ', ὦ θυγατερ, ἐλεξά τοί σοι
ὀρθυμένης, coniecit Cel. Hemsterhusius ad Plutum pag. 233. Denique quam
necesse esset illi, qui cum cura fragmentis his operam suam collocare vel-
let, singula Auctorum ipsorum loca, unde producta notantur, conferre,
& ex iis vitiosa & corrupta castigare, unico tantum, ut innumera ta-
ceam, defungar exemplo ex nostri Phoenissis, epigraphe a Tragicis de-
ducta, ut saepe Comici solebant Tragoediarum titulos suis Fabulis inscri-
bere,

*** 3

bere,

sed

bere, & foccis aptare argumenta cothurni, sive joci causa, sive ut ca-
chinnis exponeret illarum Tragoediarum auctores, unde verosimile fit,
hoc dramate Aristophanem perstrinxisse Phoenissas Euripideas; eodem mo-
do ut in Polyido traduxisse Sophoclis Tragoediam pari titulo in scena
exhibitam, observat idem Hemsterh. ad Polluc. Lib. IX. cap. 8. Segm. 130.
Primum igitur, quod de Phoenissis Aristophanis in hac Canteriana syl-
loge occurrit fragmentum ex Athenaeo, tale est,

Ἐχ' ἢ πρῶτον πάντων ἴφουα Φῦναι,

Εἰδ' ἔξῃς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας.

sed si Athenaeum ipsum inspiciamus Lib. III. cap. 12. pag. 90. ubi de
ἀκαλήφῃ marina intelligit, videbimus hoc modo proferri; Ἀριστοφάνης ἐν
Φοινίσσῃς ἔπος. ἔχε, τὸ πρῶτον πάντων & seqq. quae sic distinguit Casaubo-
nus, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσῃς ἔπος. ἔχε τὸ πρῶτον &c. distinguendum ta-
men & legendum quis opinetur, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσῃς ἔπος ἔχῃ, vel po-
tius ἔπος ἔφη, ut ἔφε scripserit librarius, quomodo ubique fere locis poë-
tarum adductis Athenaeus praemittit, ἔπος ἔφη, ἔπος φησὶ, vel sim. Forte
igitur initium fragmenti constituendum est, ita ut ab ipso Athenaeo
profertur Lib. II. pag. 62. ubi de planta accipit,

Τὸ πρῶτον πάντων ἴφουα Φῦναι,

Εἰδ' ἔξῃς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας.

ut verba depingant hominem ex iracundia subita primo incalescentem ac
tumidum, seu ἴφουα vel bulbos gignentem, sed deinde ἀκαλήφας, sive
urticas producentem, hoc est asperiora minantem, ut κραναὰς ἀκαλήφας
dicat, quomodo in Vespis vs 879. Καὶ παυσάμενος τῆ δυσκολίας Ἀπὸ τῆ ὀργῆς
Ἰὼ ἀκαλήφῃ ἀφελείῃ. quae optime vertit Berglerus, *Et deposita asperi-
tate ab iracundia sua demat urticam.* hoc est, ut in notis exponit, *ab ira
mordacitatem & asperitatem demat.* Quod vero illic Scholiastes pro Ari-
stophane in Phoenissis laudet Cratetem in cognomine dramate, ubi ἀκα-
λήφης mentionem faciat, & ex illo loco Meursius Crateti Phoenissas ad-
tribuerit in Biblioth. Attica, non adsentiebatur Cel. Duckerus in volumi-
ne MS., quo continebantur ejus notata ad Fragmenta Scriptor. Grae-
cor. & praecipue Poëtarum, unde hoc mecum communicavit amicissimus
Roëllius, ac proinde vel Comici nostri nomen substituendum, vel pro
Κράτης legendum Στράτης putabat; non enim ex uno isto Scholiastae loco
statui posse Cratetem auctorem esse dramatis, cui Φοινίσσῃς inscriptae fue-
rint, arbitrabatur. quod ultimum praefendum opinor, quia vulgatae
vestigia propius premit. Certe Strattidis Phoenissas a Suida, Polluce, aliisque
faepe

saepe laudari, patebit ex Indice Fabularum illius Comici, quem digesserunt
 eruditae & laboriosae manus Casauboni ad Athen. Lib. VII. cap. 23. &
 Joh. Meursii in Biblioth. Attic. Lib. VI. pag. 615. Quoniam vero de hoc
 ipso Aristophanis fragmento egregia ejusdem Duckeri observatio, quam
 inferuerat notis suis ad Equites vs. 420. in hac editione cum innumeris
 aliis, me invito, omissa est, coronidis loco eam hic subjiciam: „ Verba
 „ Aristophanis e Phoenissis ita laudat Athenaeus Lib. III. pag. 90. Ἐχε
 „ τὸ πρῶτον πάντων ἴφουα Φῦνα· Εἶθ' ἐξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Suidas in
 „ ἀκαλήφῃ· Εἰκὸς δὴ πρῶτον ἀπάντων Φύα Φῦνα, Καὶ τὰς κραναὰς ἀκαλήφας.
 „ Kusterus putat anapaestica esse, & ita ordinat, — ἴφουα Φῦνα Εἰκὸς
 „ δὴ πρῶτον ἀπάντων Καὶ τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Mihi in his nihil videtur
 „ tentandum: nam quod Athenaeus ait εἶθ' ἐξῆς, suspicionem ingerit,
 „ non cohaesisse inter se haec fragmenta. nam illa εἶτα ἐξῆς, plerumque
 „ dici solent, cum significatur, quibusdam interjectis ea quae sequuntur
 „ fuisse scripta. Quia tamen Athenaeus etiam Lib. II. pag. 62. eandem
 „ ῥῆσιν, sed omissis illis, quae sunt in principio, ἔχε τὸ, ex Aristophanis
 „ Phoenissis adfert, iisdem verbis adjectis, dubito an potius illa sint poë-
 „ tae quam Athenaei: quod si est, multo minus tentandus est is ordo,
 „ quem volebat Kusterus apud Scholiast. ad Vesp. vs. 879. laudatur Cra-
 „ tes Φοινίσσας, qui de ἀκαλήφῃ egerit. Credo legendum esse Ἀεισοφάνης
 „ nam nec Cratetem Phoenissas scripsisse invenio, & Aristophanem in
 „ Phoenissis de ἀκαλήφῃ egisse, constat e Suida h. v. & Athenaeo d. l.
 „ ubi & Casaubonus videtur in hoc Scholiastae loco pro Crates legisse
 „ Aristophanes. Propius quidem ad vulgatam illius loci scripturam con-
 „ veniret Στρατίνης Φοινίσσας. nam & Strattin Φοινίσσας scripsisse, ex Athe-
 „ naeo & Polluce constat. Sed quia de ἀκαλήφῃ nullum hujus testimo-
 „ nium laudatur, probabilius videtur reponere ibi Ἀεισοφάνης, cujus ver-
 „ ba Suidas & Athenaeus laudant. Addit Scholiastes de ἀκαλήφῃ mari-
 „ na egisse Theophrastum ἐν ἐβδόμῳ φυτικῶν. Theophrastus quidem Lib.
 „ VII. Hist. Plant. c. 7. agit de herba ἀκαλήφῃ, urtica, quae huc non
 „ pertinet. nec video quomodo ἐν φυτικῶν de pisce marino e genere ostreo-
 „ rum agi potuerit. Sed fuerunt forte in libris de Causis Plantarum,
 „ qui φυτικῶν plerumque adpellantur. & potuit propter similitudinem no-
 „ minis in ejusmodi libro etiam marinam ἀκαλήφῃν memorare. Kusterus
 „ apud Suidam recte correxit φυτικῶν, pro φυσικῶν, qui error saepe etiam
 „ in aliis admissus. vid. Meursii Theophrast. pag. 640. Tom. X. Antiq.
 „ Graec. & Menag. ad Diog. Laërt. V. 46. a quibus etiam hic locus Scho-
 „ liaetae laudatur. Haec Duckerus. ex quo solo specimine adparet,
 „ male illius notis, ipsique adeo Aristophani, consultum fuisse, nimiarum
 „ in-

inpenſarum praetextu reſciſſa & mutilata centeſima fere optimarum animadverſionum parte, tam ad poëtam ipſum, quam ad ejus Scholiaſtem, ut conſtaret prolixius, ſi pro libata hac parca promulſide ac guſtu, ſobrie & maligne nimis miniſtrato, integriora & lautiora fercula harum deliciarum cupidis adponerentur.

Sed quia haec & plura ſimilia, quae ad Fragmenta deperditarum Ariſtophanis Comoediarum obſervari poſſent, longius nos avocarent, quam Praefationis ratio pateretur, ſufficiant iſta levia, ut fateor, & tenuiora ſpecimina, eo inſtituto a me prolata, ut aliorum eruditam induſtriam acuerem & excitarem ad majora tentanda ac perficienda, quam quidem Coddæus collectioni huic Canterianae praefitit, qui promiſſis uberioribus curis, ſed non exhibitis, poſteritatem eluſit ac deſtituit. Praeterquam enim quod plurima in iis paſſim occurrant loca adfecta, & ſalutarem periti medici opem, ex fontibus iſtis, unde derivata ſunt, petendam deſiderantia, non exigua fragmentorum acceſſione recentata & ſuppleta accumulari poſſe ex ipſo Comici Scholiaſte, probat Auctorum in Scholiis veteribus laudatorum a Kuſtero accurate digeſtus Index, enotatis amiſſarum Comoediarum fragmentis apud Scholiaſtem exſtantibus, qui in fine editionis illius conſpicitur, & antea a Kuſtero ipſo communicatus erat cum Cel. Fabricio, qui eum Bibliothecae ſuae Graecae Vol. I. pag. 721. & ſeqq. inſeruit: quibus aliorum auctorum Scholiaſtae utiliſſima quoque ſubſidia conferre poterunt, & Grammaticorum veterum Onomaſtica vel Lexica, ſive edita, ſive adhuc nondum publici juris facta, qualia ſuppeditabit Montfauconii Bibliotheca Coiſliniana P. I. pag. 231. 233. & 234. ſed longe majori numero excerpta e Photii Lexico inedito, ex cujus divite promtuarium quot Ariſtophanis deperditarum fabularum fragmenta colligi vel cum editis comparari poſſint, indicio erit Index Scriptorum in Photii Lexico Graeco inedito laudatorum, quem Miſcellaneis ſuis Criticis & Gloſſario ad ſacros Novi Foederis libros Graeco ſubjunxit Vir Celeberrimus, & inſigne literarum Graecarum decus, Johannes Alberti, qui ſi Lexicon illud Photianum poſt exantlatos ad Heſychium labores publicae luci exponeret, duplici beneficio praeclaris meritis accedente orbem literatum ſibi devinciret. Speramus igitur & non vanis auguriis vovemus fore, ut inter tot egregios & de Muſis Graecis hoc ſeculo feliciter merentes Viros, quibus patria noſtra hodie floret, exoriantur aliquis, qui Fragmentis Ariſtophaneis augendis, emendandis, & illuſtrandis ſeriam adhibeat operam. His interim, Lector benevole, nunc in lucem productis curis Berglerianis, Comicoꝝ Graecorum principi inpenſis, & e tenebris atque oblivionis ſitu adfertis, fruere, ac vale.

Dabam e Santhorſtiano, quinto Iduum Aug. MDCCCLIX.

S T E.